

Prečo sa povyšuje kríž?

Na sviatok Povýšenia životodarného Pánovho kríža sa na utierni koná zvláštny obrad. Kňaz v strede chrámu berie kríž z tetrapodu, pomaly ho spúšťa až na zem a potom dvíha vysoko hore, ľud pritom spieva mnoho ráz *Hospodi, pomiluj - Pane, zmiluj sa* (podľa niektorých kníh až 100 ráz). To sa opakuje na všetky štyri svetové strany. Naznačuje to aj ikona sviatku, na ktorej je zobrazený jeruzalemský patriarcha, ako vysoko dvíha svätý kríž.

Prečo sa vlastne povyšuje kríž? Tento pôvodne nástroj smrti a veľkej potupy sa stal nástrojom víťazstva nad hriechom - duchovnou smrťou, stal sa prameňom nového života, nášho zjednotenia s Kristom (por. Gal 2,19-20). Avšak cesta k víťazstvu nad hriechom a k novému životu vedie len cez kríž - smrť a utrpenie. To neznamená, že musíme všetci trpieť alebo zomierať - to už za nás podstúpil Kristus, my sa len musíme s ním zjednotiť. To vyjadruje aj spomínaný obrad povyšovania kríža. Kňaz sa skláňa s krížom až k zemi - akoby sa ponára do Kristovej smrti - a vzpriamuje sa, čo naznačuje jeho slávne vzkriesenie. Zároveň dvíhanie kríža naznačuje, že sme hriechom padli do smrti, naša prirodzenosť bola porušená, ale Kristus nás skrze kríž dvíha k novému životu, robí z nás nové stvorenie, kriesi nás z duchovnej smrti - hriechu. Celé ľudstvo sa ponára do Kristovej smrti a dvíha k jeho slávnemu vzkrieseniu. Povyšovanie od zeme dohora tiež naznačuje, že kríž nás dvíha zo zeme k nebesiam, od dočasného k večnému. Preto je kríž symbolom Božej moci - Kristovým kráľovským žezlom, preto ho oslavujeme, a to nielen spevom, ale aj symbolickým obradom povyšovania. Už nie je znakom potupnej smrti, ale úctyhodným (csl. *čestným*) prameňom nového života (*životodarným - životvorjaščim*).

Tieto skutočnosti nám Cirkev osobitne predkladá práve v tento sviatok pri obrade povyšovania kríža na utierni. Po celý rok nám to však pripomína, ukazuje a sprítomňuje ikona Povýšenia úctyhodného a životodarného kríža (v sviatkovom rade ikonostasu by mala byť druhá zľava). Na samotný sviatok sa zvykne vyložiť na analoj, aby si ju veriaci mohli uctiť spolu so svätým krížom. Pristúpme teda a v tichosti nazerajme na toto tajomstvo - tajomstvo kríža - našej spásy. (prevzaté z www.grkat.nfo.sk)

Andrej Škoviera

Slovko na zamyslenie

Celý náš život sme konfrontovaní a dynamizovaní vedeckým pokrokom. Ba dokonca som minule čítal, že vedci vynašli nejaký prípravok, ktorý bude stopercentne účinný na liečbu rakoviny. Mnoho ľudí túži, aby sme sa ľudstvo dožívalo čo najdlhšie, aby sme nejakú oklamali smrť a jej dôsledky. Ale či sa to dá iba vedeckým prístupom? My kresťania vieme, že je iba jeden správny prístup k smrti a utrpeniu a to je pohľad cez kríž. Jeho povýšenie nad celým svetom sme slávili v piatok. Kríž ako symbol umučenia Krista ale zároveň, jeho víťazstvo nad smrťou, nad hriechom. Kto môže prejsť s nami našou smrťou? Jedine Kristus. Kto môže byť dnes v твоjich krížoch a v твоjich denných umieraniach? Často musíš zomrieť svojim predstavám, svojim snom, svojej predstave o vysnívanom manželvo, manželke. Možno si mal vysnívaný duchovný život a odrazu je všetko inak. Myslel si si že tvoje deti budú kráčať za Kristom a nie je to tak, nastúpil si do novej práce a mala si nádej že toto bude šťastné miesto a je to miesto nepokoja a stresu..... . Ježiš je s tebou v tvojom kríži, s tebou chce zomrieť, chce byť oslávený Tebou v tvojej smrti. Povýš svoj kríž, nenechaj ho v tme, ale pozri sa na neho vo svetle vzkriesenia. Majme odvahu prijať svoj život, svoj stav, to je miesto tvojoho vzkriesenia, tvojej spásy.

Farské oznamy

V piatok 14.9. slávime odporúčaný sviatok Povýšenia úctyhodného a životodárneho Kríža nad celým svetom. V tento deň je zdržanlivosť od mäsa. Pred svätou liturgiou bude vyloženie kríža do stredu chrámu kde bude vyložený 8 dní do ukončenia sviatku. Po svätej liturgii bude myrovanie, počas ktorého bude uctievanie svätého kríža.

V sobotu 15. septembra 2018 slávime na Slovensku sviatok Presvätej Bohorodičky Spolutrpiteľky, patrónky Slovenska. Zároveň je v tento deň aj celonárodná púť v Šaštíne. Kazateľom na šaštínskom odpuste bude vladyka Milan Lach, parmský eparcha.

Pozvánka: Bratislavská eparchia a farnosť Bratislava-Staré Mesto pozývajú na eparchiálnu odpustovú slávnosť do Katedrály Povýšenia úctyhodného a vznešeného Kríža, ktorá sa bude konať **v nedeľu 16. septembra 2018.** Program odpustovej slávnosti zavŕši archijerejskou sv. liturgiou o 10:30 hod. Hostom bude vladyka Milan Lach, parmský eparcha. Na sv. liturgii o 10:30 budú prítomní aj členovia Rádu hrobu sv. Lazára v Jeruzaleme, čo bude spojené aj s udelením vyznamenaní.

Pozvánka: Srdečne vás pozývame na slávnostnú archijerejskú svätú liturgiu pri príležitosti **osláv 200. výročia zriadenia Prešovskej eparchie v roku 1818, ktorá sa uskutoční v LUTINE v sobotu 22. septembra 2018 o 10:00 hod.** za účasti prefekta Kongregácie pre východné cirkvi J. Em. kardinála Leonarda Sandriho a ďalších biskupov. Program začne o 9:00 hod. Ďakovným akatistom.

Farský deň: pozývame všetkých našich farníkov a priateľov našej farnosti na farský deň, ktorý sa uskutoční v nedeľu 23.9. na Katarínke. Začíname 10.00 svätou liturgiou,

potom sa stretne o 12.00 na parkovisku pred Katarínkou odkiaľ pôjdeme spoločne k zrucanine kláštora. **Program:** spoločný obed z vlastných zásob, o 13.00 modlitba akatistu k presvätej Bohorodičke, opekanie, hry pre deti, prednáška. Predpokladaný koniec by bol o 18.00 spoločnou modlitbou. Všetci ste pozvaní.

Prvá svätá spoveď detí: Prosíme rodičov detí, ktoré chcú po prvý krát pristúpiť k svätej spovedi, aby svoj záujem nahlásili na farskom úrade. **Prvé stretnutie detí bude v nedeľu 7. októbra 2018 po svätej liturgii.** v priestoroch farského centra pri chráme sv. Heleny. Pravidelné stretnutia detí a ich príprava budú pokračovať v mesačných intervaloch podľa dohody.

Farská rada – stretnutie farskej rady bude najbližšie 19.9. o 18.00 v Pezinku. Odchádzame o 17.30 od fary.

Biblické stretnutia – novinkou tento rok v našej farnosti budú biblické hodiny. Kto z Vás by mal záujem sa viac ponoriť do Božieho Slova a spoznávať Ježiša cez svätého apoštola a evanjelistu Marka, tak prvé stretnutie by bolo v piatok **28.9. o 17.30** na fare. Váš predbežný záujem prosím zašlite na farský mail. Takisto aj deti by mali paralelné stretnutie na biblickú tému. Tešíme sa na Vás.

Duchovná obnova – v čase od 12.10 do 14.10. plánujeme duchovnú obnovu s prednáškami s pátrom Čunekom, SJ z Prahy. Bližšie info v nasledujúcom Pastiriku.

Zvonček za mesiac august 2018 bol v Trnave **334 €**. V pokladničke za obetné sviečky a predaj časopisov sa v mesiaci august 2018 vyzbieralo v Trnave **30 €**,

Upratovanie – chceme poďakovať všetkým ktorí chodievate upratovať.

Zbierka na seminár do Prešova – bude v nedeľu 16.9. po svätej liturgii.

Liturgický program

<i>Deň</i>	<i>Čas</i>		<i>Intencia</i>	<i>Kde</i>
Piatok 14.9. <i>Povýšenie Pánovho kríža</i> <i>nad celým svetom.</i> <i>Odporúčany sviatok</i>	17 30	Svätá liturgia <i>Myrovanie</i> <i>zdržanlivosť od mäsa</i>	*Mariana (zdravie)	Kostol sv. Heleny
Sobota 15.8. <i>Presväta Bohorodička</i> <i>spolupiteľka.</i> <i>Deň pracovného pokoja.</i>				

<p>Nedeľa 17. Týždňa po päťdesiatnici. 16.9. <i>Svätá všehválna veľkomočenica Eufémia.</i></p>	<p>07³⁰ 10⁰⁰</p>	<p>Svätá liturgia Svätá liturgia cirkevnoslovanská</p>	<p>*Janka (Bérešová) *za farnosť</p>	<p>Piešťany Kostol sv. Heleny</p>
<p>Pondelok 17.9. <i>Svätá mučenica Sofia a jej tri dcéry Viera, Nádej a Láska.</i></p>	<p>18³⁰</p>	<p>Večiereň</p>		<p>Kaplnka na fare</p>
<p>Utorok 18.9. <i>Svätý Eumenios divotvorca.</i></p>	<p>17³⁰</p>	<p>Svätá liturgia</p>	<p>*na úmysel</p>	<p>Kostol sv. Heleny</p>
<p>Štvrtok 20.9. <i>Svätý veľkomočeník Eustatios a spoločníci.</i></p>	<p>17³⁰</p>	<p>Svätá liturgia</p>		<p>Kostol sv. Heleny</p>
<p>Sobota 22.9. <i>Svätý hieromučeník Fókas.</i></p>				
<p>Nedeľa 18. Týždňa po päťdesiatnici. 23.9. <i>Počatie úctyhodného a slávneho proroka a predchodcu Krstiteľa Jána.</i></p>	<p>10⁰⁰</p>	<p>Svätá liturgia Farské poobedie (Katarínka)</p>		<p>Kostol sv. Heleny</p>

Pre vnútornú potrebu farnosti vydáva : Gréckokatolícka cirkev, farnosť Trnava, Mikuláša Koperníka32, 917 01 Trnava, o. František Fedorišin, farár, mobil 0911 711 304